

Fra utmark til attraktivt boligfelt.

Rangvald Fergestad (Skogsnaret 3) har her skrevet den offisielle beretningen om Reistadlias historie. (kilder og fakta er kvalitetsikret) Du kan lese historien på denne siden eller laste den ned i form av et word dokument [[her](#)] God fornøyelse!! (Ragnar flyttet fra Reistadlia i 2006) Denne historien er også gjengitt i [Lier Historielags](#) årbok «Det var denti» 2003/2004.

Fra utmark til attraktivt boligfelt.

Bebyggelsen på Reistad tar form.

Noen år etter siste krig ble to grunneiere i Lier-åsen enige om at de ville selge ut tomter i denne fine åsen. Det var Henrik M. Normann og Carl A. Svendsen som eide henholdsvis Sommerro og Reistad gårder.

Det ble søkt om tillatelse til å utparseller i alt 75 tomter i området. Utparselleringen inngikk i reguleringsplanen for området, og i møte i Lier herredsstyre den 29. oktober 1951 ble reguleringsplanen vedtatt. Planen ble behandlet i fylket og til slutt i departementet, og i et brev til fylkesmannen datert 31. mars 1952 gav departementet sin tilslutning til planen.

Følgende vedtekter ble fastlagt av departementet:

1. Bebyggelsen skal være åpen villamessig med våningshus på ikke over 2 fulle etasjer.
Butikker, lager, mindre håndverksdrift kan innredes hvor det etter bygningsrådets skjønn ikke medfører ulempe for naboene.
2. Uthus tillates ikke oppført uten som tilbygg til våningshus eller garasje.
3. Husene må ikke plasseres nærmere nabogrense enn 5 meter.

De to eierne ble enige om å gå sammen i et felles tomteselskap: ” Reistad og Sommerro Tomteselskap A/S ”. Utparsellering av tomtene ble foretatt , og kort tid etter at det var gitt grønt lys fra myndighetene, ble de første tomtene solgt.

I 1952 da noen tomter var solgt, dannet tomteeierne selv et andelslag:

” Andelslaget Reistad og Sommerro Terrasse”. Den første formannen var tannlege Kristian Hovring.

Den 13. Oktober 1953 ble det opprettet kontrakt mellom tomteselskapet og andelslaget der salget av de 75 tomtene ble regulert. Her ble det bl.a. fastsatt at tomten skal måles til midtlinjen i de tilstøtende veiene. Tomteeierne må vederlagsfritt avstå grunn til vei, vann, kloakk og elektriske ledninger. Utnyttelsesgraden på tomtene skal maksimalt være 15%.

Før kontrakten ble opprettet, hadde Marie og Hans Andersen (se senere) kjøpt og bebygget en tomt i området. Avtalen mellom tomteselskapet og andelslaget gjaldt derfor ikke for Andersens eiendom.

I § 4 i vedtektene for andelslaget står:

”Lagets formål er å ivareta tomtekjøpernes fellesinteresser i enhver henseende, i første rekke

å planlegge og besørge istandbragt de nødvendige adkomstveier samt vannledninger og kloakker. Inntil veier, vann- og kloakkledninger eventuelt måtte bli overtatt av kommunen, skal laget dessuten administrere og vedlikeholde anleggene.”

Dette første andelslaget omfattet tomtene som lå langs hovedveien, som kom til å hete Reistadlia, og sideveiene til og med Øvergrenda. Veien gikk til å begynne med bare frem til krysset der Øvergrenda tar av. Årsaken til at den stoppet der, var at oppe på flata der friarealet nå ligger, var det den gang en skytebane. Det lå også et skytterhus der oppe. Denne banen måtte flyttes før området der oppe kunne tas i bruk til boligformål.

Skytebanen på Reistad.

Lier skytterlag leide det området som vi dag kaller friarealet av Normann. I utbyggingsplanene for Reistadfeltet inngikk å bebygge dette området. Skytterlaget hadde inntil nå betalt en heller lav leie, men nå steg verdien på området sterkt, og Normann øket leia tilsvarende. Dette ble for dyrt for skytterlaget og det ble vedtatt å flytte.

Mange alternativer til ny plassering ble vurdert, men til slutt ble det vedtatt å flytte ut i Sørummarka der banen ligger i dag.

Innbyggerne i Reistadlia var sterkt misfornøyd med denne plasseringen. De så helst at banen ble flyttet til et annet sted i bygda. De hevdet at adkomsten til marka ble sperret. Det ble også pekt på at sikkerheten rundt banen var alt for dårlig. De vant ikke fram med sine klager, og banen ble flyttet. Det skjedde i 1958-59. Reistadlia Vel protesterte lenge særlig med den begrunnelse at sikkerheten var for dårlig. Først etter mange brevvekslinger der også departementet ble trukket inn, ble den sikkerhetssonen som vi i dag kjenner, fastlagt og godkjent av lensmannen i 1983.

Anleggsarbeidet kommer i gang.

Andelslaget gikk straks i gang med regulering av området. Laget var så heldig å ha i sin midte vegsjefen i Buskerud, Svein Nesje. Han sto for utarbeidelse av reguleringsplanen og planlegningen av vegsystemet på området. Det ble bygget veier (mer om vegene senere), og lagt vann- og kloakkledninger. For dette arbeidet måtte tomteeierne betale ca. 12.000 kroner hver. I tillegg kom selve tomteprisen som var 2,50 til 3 kroner kvadratmeteren. Tomtestørrelsen lå på 1500 til 2000 kvadratmeter slik at den totale tomteprisen kom til å bli ca. 16.000 – 18.000 kroner.

Dette syntes mange var veldig mye, og når man så fikk spørsmål fra utenforstående om hvorfor man i all verden ville flytte ut i ødemarken og dessuten betale en så høy pris, kunne det være litt vanskelig å svare. Vi må huske at hele Lieråsen fra Reistad til Gullaug var helt ubebodd på denne tiden.

Slik så det ut på byggefeltet på Reistad i 1956-57.

Tidligere bebyggelse.

Når jeg sier at Lieråsen var helt ubebodd, så er dette en sannhet med modifikasjoner.

I 1947-49 bygget Hans Andersen en bolig midt i det som senere skulle bli Reistad og Sommerro Terrasse. Andersen hadde lenge ønsket seg en bolig i skogen der han og familien kunne nyte stillheten og naturen.

Andersen var godt kjent med Henrik Normann og det ble til at han fant sitt drømmested innenfor Normanns eiendom i Lieråsen.

Besøk hos Andersen. Mia Andersen nr. to fra venstre, så følger Kari Langum, Svein Nesje og Rolf Langum.

Vi har ofte undret oss over hvordan i all verden Andersen kunne få fram byggematerialer til denne tomta. Det var bare en skarve tømmerveg og en krøttersti opp dit, men Ingema Andersen forteller: ”Jeg var 3 år da vi bygget, men jeg husker det godt. Byggematerialer ble delvis kjørt opp med hest og delvis båret opp fra vegen så det tok lang tid å sette opp bygget. Jeg husker at jeg bar en 2-3 murstein i et lite spann. Far hadde kjøpt en eldre bolig som ble grunnlaget for den litt spesielle gården i Reistadlia. Den så ut som en bondegård i miniatyr med våningshus, uthus med låvebru, stabbur og en utedo med klokketårn !

Eiendommen ble ikke inngjerdet og en dag hadde kyrne, som gikk frie omkring i Reistadmarka, spist opp klesvasken til mor.

Det gikk flere år før vegen kom så langt opp som til hjemmet vårt, og i den tiden måtte vi gå på ski om vinteren når vi skulle på skolen. Når vi skulle i et selskap, tok vi med penskoene i ryggsekken og gjemte skistøvlene under et tre nede ved vegen.

Som nevnt hadde far ønsket seg et lite hus inne skogen, og han var ikke glad da planene for et byggefelt i åsen ble kjent. Etter hvert fikk han mange gode venner blant de nye beboerne, særlig ble han godt kjent med Nesje som besøkte oss mange ganger.”

Så langt Ingema. Vi som bodde nedenfor Andersen, for eksempel vi i Skogsnaret, traff ham mange ganger på veg til og fra sitt hjem, og vi ble godt kjent med ham og lærte å kjenne ham som en hedersmann.

Den lille miniatyrgården er nå solgt og familien Andersen bor ikke lenger på Reistad.

Ennå en liten bolig må nevnes. Helt øverst, ovenfor det som skulle bli Reistad og Sommerro Terrasse, lå det en husmannsplass. Plassen het Åsløkka. Her bodde i sin tid en husmann under

Sommerro gård. Henrik Normann gav denne eiendommen til Ragnhild Enger som hadde arbeidet hos ham i mange år. Hun leide senere huset ut til enkefru Rokke. Det var fru Rokke som bodde der da andelslaget tok til å parsellere ut tomter. Eiendommen ble til slutt solgt til Hans Enger, nevø av Ragnhild Enger. Han og familien bor der i dag. Denne eiendommen gikk altså ikke inn i Reistad og Sommerro Terrasse.

Inne i skogen bortenfor skytebanen bodde det et meget spesielt par. De het Larsen og det lille stedet gikk alltid under navnet "Larsen på skogen". Plassen var en husmannsplass under Steinar Sørums gård. Det var nok litt fuktig der i blant for de var tydeligvis begge glad i det sterke. Vi turde aldri gå bort til dette lille huset, to store, sinte sjefere vaktet stedet godt.

Vannforsyningen.

Vannforsyningen til området ble et kapitel for seg. Det ble ført forhandlinger med Lier kommune om å skaffe kommunalt vann til boligfeltet. Kommunens representanter var positive til dette, men en beslutning om å bevilge penger så ut til å dra lenge ut i tid. Man så seg derfor om etter andre løsninger. Det ble først forsøkt å bore etter vann, men man fant ikke en vannkilde som gav nok vann.

Kommunen sa seg etter en tid villig til å legge en vannledning opp til jernbaneundergangen. Derfra tok andelslaget over. Det ble bygget en pumpestasjon like ovenfor den jernbaneundergangen som vi benytter i dag. Herfra ble vannet pumpet opp til et høydebasseng som lå i krysset mellom Reistadlia og Øvregrenda. Med denne løsningen hadde de som lå nedenfor dette høydebassenget fått vann, men det var ingen løsning for Øvregrenda og andelslaget Åsløkka.

I 1961 bl et nytt høydebasseng bygget. Dette høydebassenget lå i den trange dalen der vi går når vi skal opp til Stuvstjern (Vi kan fremdeles se rester av dammen.) Bassenget fikk sitt vann fra Stuvstjernbekken. Dette var en meget ustabil vannforsyning.

I 1968 ble en ny vannledning fra Eggevollen ført fram over Fosskollen til Reistad og koplet på Reistadnettet ved det før nevnte høydebassenget. Eksisterende pumpestasjoner og høydebassenger kunne da nedlegges og området fikk "vannbehandlet" vann.

Nå hadde vannforsyningen funnet sin permanente løsning, men fremdeles sto andelslagene ansvarlig for kloakken. Det ble ført forhandlinger mellom kommunen og de tre andelslagene i Reistadlia, og i november 1971 vedtok formannskapet enstemmig å overta også kloakksystemet mot en engangsbetaling på kr.125.000.-

0

Skole spørsmålet.

Tilbake til utbyggingen og andelslagets arbeid. Foruten vannspørsmålet var det en sak til som opptok styret i andelslaget mye, det var skole spørsmålet. Reistadområdet hørte egentlig til Gullaug skolekrets, men forbindelsen ned dit var så vanskelig at barna ble overført til Hegg skole i stedet. Dette var heller ingen fullgod løsning. Eneste forbindelse til Lierbyen var med tog. Det var egentlig slett ikke så verst, men det er så sin sak å sende små førsteklasinger med toget som betydde at de måtte krysse hovedvegen. Det var derfor et ønske om en skole i denne del av bygda. Det ble det aldri noe av, men i kommunens langtidsplan ligger det en skole plassert på tidligere Steinar Sørums eiendom nedenfor jernbanelinjen.

Husbyggingen starter.

Den første som bygget i det nye boligfeltet var den før nevnte Svein Nesje. Da var vegsystemet ennå ikke kommet skikkelig i gang, så materialene til Nesjes hus ble fraktet opp til jernbaneundergangen rett nedenfor hans tomt og derfra delvis vinsjet opp i en løypestreng og delvis båret opp til huset.

*Svein Nesje ble en sentral person i utbyggingen av Reistadfeltet.
Han var den første som bygget der ute.*

Nesje startet bygginga i 1953. Det var rasjonering på bygge materialer den gang. Materialer til reisverk fikk han fra ei trebru som var revet. Ei bygdesag skar til materialene i passe dimensjoner. Som nevnt ble Nesje og Andersen gode venner. De hadde begge to sansen for gode historier og var ypperlige fortellere. Det er Svein Nesje jr. som forteller dette.

*Fra arbeidet på tomta til Nesje. " Taklarsen" til venstre og Nesje til høyre.
Det var to Larsen på Reistad. Den ene var taktekker, derfor "Taklarsen".*

Den neste som bygget var familien Lockert. Det skjedde i 1955 med innflytting i 1956. Like etter kom Vossgraf og Fagernes. Fra 1956 og utover startet husbyggingen for alvor, slik at Drammens Tidende i 1958 kunne melde at halvparten av de 73 tomtene som var planlagt bygget i første omgang, nå var bebygget.

Under utparselleringen av tomtene ble det planlagt en butikk på hjørnetomten mellom Reistadlia og Sørvangen. Denne tomte ble derfor ikke solgt i første omgang, men ble brukt til lekeplass i noen år. Her var det huske, vippe og diverse utstyr som hører en lekeplass til. Noen butikk kom det aldri her og etter en tid ble tomte solgt til Kristian Tveiten som bor der i dag.

Nye andelslag dannes.

Nå var første del av Reistadområdet klart og under utbygging.

Ut over de 73 tomtene som inngikk i ansvarsområdet for det første andelslaget, omfattet Svein Nesjes reguleringsplan også 42 tomte høyere opp i området. Disse ble bygget ut i to etapper. I 1960 ble det dannet et andelslag:

"A/L Sommerrohavn, Reistad". Dette andelslaget tok på seg oppgaven med å gjøre klar tomtene langs Sommerroveien og første del av Åsveien i alt 24 tomter.

Dette området var tidligere havnehage for Sommerro gård, derfor navnet på andelslaget.

Andelslaget arbeidet effektivt og allerede i løpet av 1960 hadde de fått tegnet kontrakter med entreprenører for veg, vann og kloakk, elektrisitet og telefon.

Innen utgangen av 1961 kunne de første flytte inn i sine hjem.

De aller øverste tomtene i Reistadfeltet kunne ikke bebygges før skyttebanen ble flyttet.

Et tredje andelslag, "A/L Åsløkka Andelslag", som ble dannet i 1962, sto for klargjøringen av de neste 18 tomtene innen Reistadfeltet. Dette omfattet tomtene i Åsveien f.o.m. Jespersen og helt til topps og dessuten de øverste 5 tomtene langs Reiatadlia. Her ble tomtene gjort byggeklare i løpet av 1963.

Av hele det planlagte Reistadfeltet sto det nå bare 8 tomter igjen. De lå på området vest for friarealet. Disse tomtene kjøpte Ole K. Karlsen. De ble raskt byggeklare og solgt ut (de fleste bor der i dag).

Hele Reistadfeltet ble ferdig utbygget i løpet av 1980-årene.

Vegene opparbeides.

Hvert andelslag fikk ansvar for å få klargjort vegene innen sitt område. Vegsystemet innen området for det første andelslaget ble fremført i flere etapper. Den første etappen som strakte seg opp til Elvestad, var ”hand made”. D.v.s. at det etter sprengning ble benyttet krafse og trillebår for å jevne ut og flytte masser. De etterfølgende vegetapper ble drevet frem med mer moderne utstyr.

Vegnavnene ble diskutert i et fellesmøte der alle andelshaverne var invitert. Mange forslag kom fram. Navnet på selve byggefeltet ble også debattert heftig. Reistad og Sommerro Terrasse passet dårlig her ute i et naturområde. Så vidt jeg har forstått var det Bjørn Lockert som kom med det forløsende forslag nemlig ”Reistadlia”. Det var et godt navn som vi alle kan være tilfreds med. Det var et sterkt ønske innen alle tre andelslag om at kommunen skulle overta ansvaret for vegene, og samme år som kommunen overtok kloakksystemet, ble også vegene overtatt. Dette skjedde i 1971.

Et ønske fra innbyggerene var å få asfaltert vegene, og velforeningen som var startet allerede i 1964, trykket sterkt på kommunen for å få dette gjennomført. Men da som nå hadde kommunen dårlig økonomi så først i 1982 hadde alle vegene fått asfalt.

Kommunikasjoner.

Kommunikasjonene fra Reistad til omverdenen var dårlige. Togforbindelsen var tålelig bra. Vi hadde eget stoppested like etter undergangen, men det var ønske om å få en bussforbindelse. Det ble tatt kontakt med Askerruten og satt opp en plan for en rute oppe i Reistadområdet. Det ble imidlertid ikke realisert. Passasjergrunnlaget var for spedt.

Men vi hadde egen telefonsentral! Den lå i kjelleren hos familien Dahle borte i Sørvangen. Der var den til telefonselskapet fikk bygget ut sin sentral i Lier/Drammen.

Friarealet.

Reistadfeltet fikk et friareal i 1964, det gikk slik til:

Både grunneierne og de første tomteeierne ønsket å bevare for ettertiden den beste delen av lia slik den var fra naturens side. Det ble besluttet at tomteeierne i fellesskap skulle kjøpe et areal som man kunne benytte til diverse fellesformål. Andelslaget sto for kjøpet. Kjøpesummen var kr. 74.865.- som ble betalt av andelshaverne. I 1967 fikk Reistadlia Vel skjøte på området. De tomtekjøperne som kom til senere forpliktet seg også til å ta sin forholdsmessige del av utgiftene ved ervervelsen av friarealet. Nye tomteeiere måtte betale kr. 2000.- for å bli medeiere i friarealet. Det ble utarbeidet vedtekter for arealet som spesifiserte hva som var tillatt å benytte arealet til.

Minner fra de første årene.

I de første årene da andelslaget var i funksjon, hadde vi en egen festkomitee og det ble årlig arrangert en "Reistadfest". Den gang var Store Reistad et ypperlig sted for alle slike arrangementer og festene ble alltid holdt der. Det gjaldt også barnejuletefestene som festkomiteen arrangerte.

På Reistadfestene var Hovring den store entertaineren. Han var en meget habil skuespiller som alle vi eldre minnes godt.

Om vinteren ble det arrangert skirenn i Hjortebakken. Den ligger nedenfor barnehagen oppe ved skytebanen. Etter hvert som ungene ble litt eldre, var det behov for større utfordringer. Da ble det holdt utforrenn i bakkene fra skiltene og ned til skytebanen. Tidtakerne sto ved målet nede på skytebanen. For at de skulle se starten, ble det slått i bakken med en stor gren oppe ved skiltene. Mobiltelefoner var ukjente den gang.

17. mai ble feiret med opptog. Vi møtes i krysset der Sørvangen tar av fra Reistadlia. Det ble kalt Vossgraf-krysset. Herfra gikk Elvestad foran med trekkspill og store og små fulgte etter. Toget gikk til friarealet der det ble arrangert leker for barna. Så var det medbragt niste med kaffe og brus.

St.Hans aften var det stor fest oppe på friarealet. Det ble samlet sammen en masse brenne og tent bål, det var lov den gangen. Så var det trekkspillmusikk ved Elvestad og fiolinmusikk ved Nesje. Vi danset på gressvollen, og barna fikk lov til å være lenge oppe. Vi hadde det svært hyggelig.

Andelslagene oppløses.

Etter at ansvaret for vann, kloakk og veger var overtatt av kommunen, så andelslagene sin oppgave som avsluttet. De ble dermed oppløst. De fellesoppgavene som lagene hadde hatt, er ført videre av Reistadlia Vel.

Hermed avsluttes min beretning om hvordan Reistadlia ble skapt. Jeg håper at det jeg har skrevet kan være av interesse for de nye, men også for de eldre innbyggerene her oppe i dette særdeles vakre boligområdet.

Reistad mars 2003.
Rangvald Fergestad
Skogsnaret 3.

Rangvald flyttet til papirbredden i Drammen i 2004 og levde der til sin død 6. september 2017. R.I.P.

Rangvald Fergestad
Siviling, tidl. tekn. dir.
National Industri og SAS